

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

ФІЛОЛОГІЯ ПОЧАТКУ ХХІ СТОРІЧЧЯ: ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО

3–4 квітня 2020 р.

Видавний дім
«Гельветика»
2020

НАПРЯМ 5. ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Однороманенко М. В.,

*викладач-стажист кафедри іноземних мов
Таврійського державного агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного*

ШЛЯХИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Мова кожної країни перебуває у постійному процесі розвитку, втрачаючи старі особливості й отримуючи нові, й зокрема англійська мова не є виключенням. Постійний розвиток мови призводить до появи неологізмів – нових слів, які не зафіксовані в жодному словнику, чи слова, які отримали нове, значно відмінне від первинного значення.

Питання неології залишається актуальним на даний час, оскільки виникають труднощі з правильною, логічною інтерпретацією їх значення та перекладу. Дані лексичні одиниці охоплюють усебічно всі сфери людського життя та діяльності, посідають чільне місце у засобах масової інформації, у медицині, військовій сфері тощо. Частіше постачальником нових слів та значень є засоби масової інформації (ЗМІ), оскільки вони освітлюють світові події й вводять у вжиток нову лексику.

Спираючись на думку вітчизняних та закордонних вчених, можна стверджувати, що не має точного тлумачення терміну. М. Мостовий, О. Ахманова, А. Рей мають дещо відмінні один від одного думки з приводу тлумачення терміну неологізм, але можна виділити загальне – неологізм – це лексична одиниця, яка отримала нове значення й не увійшла до активного вжитку [3, с. 84]. Згідно до А. Рей можна визначити чи слово належить до неологізмів за наступними ознаками:

- 1) діакронія – лексична одиниця з'явилась нещодавно;
- 2) лексикографія – у словнику немає тлумачення чи перекладу. Перекладаючи нові слова на українську, краще звернутись до англomовного тлумачного словника останнього видання й розшукати слово: якщо не знайшли – це може бути неологізмом чи явищем сленгу;

3) систематична нестабільність – якщо слово перебуває у нестабільності з погляду морфології, фонетики, семантики й написання, то це ознака явища неології;

4) психологія – якщо людина сприймає дану одиницю як нову, невідому [4, с. 205].

Для правильного логічного перекладу потрібно знати які фактори характеризують явища неології:

1) вони спонтанні, не існує чіткої зрозумілої причини їх виникнення, вони не стабільні, тому можуть швидко зникнути;

2) вони не підлягають впливу синонімії, вони співіснують;

3) вони спрямовані до формальної стислості;

4) вони апелюють до старих та діалектичних форм мови;

5) вони поширюються у межах мови, тому тісно пов'язані з культурою країни, мова якої вивчається, не є інтернаціональними словами.

Обов'язковим до вивчення неологізмів та подальшого їх перекладу, потрібно знати способи утворення, що допоможе орієнтуватись серед численної лексики.

1) структура – деривація (префікси та суфікси); словоскладання; фрази; скорочення.

2) функціональні;

3) семантичні;

4) запозичені [4, с. 207].

У процесі роботи з текстами, що містять дані явища лексикології, й перекладі, застосовують наступні методи:

1) транскрипція та транслітерація – передача іншомовного слова буквами та звуками рідної мови, але важливо пам'ятати, що доречним даний метод є тоді, коли перекладають терміни та власні назви. Не слід часто транслітерувати та транскрибувати, оскільки є варіант втратити його реальне значення й цінність;

2) калькування – застосовується, коли йде робота з еквівалентними лексичними одиницями. Якщо еквівалент неологізму знайти не вдається, переклад може бути описовим або приблизним. Перевагами даного методу є стислість, чіткість, лаконічність та простота;

3) опис – заміна неологізму іншими словами у процесі їх перекладу словами схожими за значеннями. Застосовується у разі неможливості знайти відповідний еквівалент новому слову;

4) метод прямого включення – включення неологізму у його первинному вигляді безпосередньо у перекладений на рідну мову

текст. Використовувати слід у тому випадку, коли інші методи не є можливим застосувати [1, с. 167].

Важливо зазначити, що дані методи слугують лише інструментами роботи зі словами. Потрібно ознайомитись з соціокультурним життям країни з метою кращого розуміння й підбору значення до того чи іншого неологізму. Кожен неологізм має соціальне чи культурне підґрунтя. Визначивши це, можна стисло й логічно передати значення чи переклад нового слова.

Особливу увагу слід привернути до фразеологічних виразів, оскільки серед них також можна зустріти явища неології й потрібно правильно їх впізнавати й тлумачити. Наприклад «*straw man*» – *фіктивний політичний кандидат*. Але даний фразеологічний вираз викликає чималі труднощі, оскільки при перекладі частіше зустрічають наступний варіант – «*солом'яне опудало*». Щоб правильно перекласти даний фразеологізм, який отримав нове значення, потрібно розуміти його контекст, джерело походження, оскільки нове значення воно отримало у політичній сфері. Застосовуючи даний фразеологізм у казках чи розповідях, які не стосуються політичної сфери життя, можна допустити, що фразеологізм не отримає нового значення й буде перекладатись у його першому вихідному значенні.

Актуальною залишається проблема перекладу неологізмів на рідну мову, оскільки в англійській неологізми виникають на основі вже існуючих слів, змінюючи чи додаючи афікси тощо. При перекладі на українську мову перекладачеві необхідно знаходити еквівалент, який би не спотворював значення неологізму й відповідав логіці українського перекладу. Проблема постає у тому, що в українській мові можуть не існувати дані слова, поняття, терміни, на відміну від англійської мови, що зумовлено економічним, політичним, культурним, соціальним аспектом й особливостями мови [2, с. 145].

Таким чином, спираючись на проведений аналіз існуючих методів роботи з неологізмами та їх перекладом, ми бачимо, що проблема перекладу потребує подальшого вивчення й пошуку нових універсальних методів перекладу нової лексики. Явища неології потребують не лише знання методів їх перекладів, а й певного професійного рівня перекладача й обізнаності у сферах життя країни, мова якої вивчається. Позитивним явищем неології є те, що мова живе, збагачується, оновлюється, без неологізмів, англійська й будь-яка інша мова застаріла й втратила би свою гнучкість.

Список використаних джерел:

1. Козаченко І.В. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2016. № 25. Том 2. С. 166-168.

2. Погоріла А.І., Тимчук О.Т. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. «Young Scientist». 2018. № 3.1 (55.1). С. 143-146.

3. Полковніченко Ю.Г. Неологізми у сучасній англійській мові. Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. 2013. № 12 (271). Ч. 1. С. 83-88.

4. Cabre Castellvi M.T. Terminology: Theory, methods and applications. John Benjamins Publishing. 1999. 248 p.